

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Иске Чуриле авыл жирлеге Советы
каары**

18 июль 2023 ел

№ 73

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Иске
Чуриле авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр проекты турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясына, «Россия Федерациисе субъектларында ижтимагый хакимиятне оештыруның гомуми принциплары турында» 2021 елның 21 декабрендәге 414-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 7 статьясына ярашлы рәвештә Иске Чуриле авыл жирлеге Советы каар бирде:

1. Иске Чуриле авыл жирлеге Советының 23.04.2021 ел, № 20 (03.10.2022 ел, № 5 үзгәрешләр белән) каары белән расланган Арча муниципаль районы «Иске Чуриле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына тубәндәге үзгәрешләр һәм өстәмәләрне кертергә:

1) 19 статьяның 2 нче пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Авыл старостасы аның составына әлеге авыл жирлеге кергән авыл жирлеге гражданнары жыене тәкъдиме буенча муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан билгеләнә. Авыл старостасы әлеге авыл жирлеге территорииясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукуна ия булган Россия Федерациисе гражданнары яки гражданнар жыене тәкъдим иткән көнгә 18 яшькә житкән һәм әлеге авыл жирлеге территорииясендә урнашкан торагы булган Россия Федерациисе гражданнары арасыннан билгеләнә.»;

2) 19 статьяның 3 нче пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Авыл старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны биләүче зат була алмый, муниципаль берәмлекнен дайми булмаган нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы вәкиллекле органы депутаты муниципаль вазыйфасыннан яисә муниципаль хезмәт вазыйфасыннан тыш, жирле

үзидарә органнары белән хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйле башка мөнәсәбәтләрдә тора алмый.»;

3)19 статьяның 4 нче пунктының 1 нче пунктчасын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны биләүче, муниципаль вазыйфа, үз вәкаләтләрен дайми булмаган нигездә гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты яки муниципаль хезмәт вазыйфасыннан тыш;»;

4) 32 статьяның 8 һәм 9 пунктларында "Татарстан Республикасы Президенты" сүzlәрен "Татарстан Республикасы Башлыгы" (Рәисе) сүzlәренә альштырырга;

5) 32 статьяның 10 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

6) 42 статьяны 6 нчы пункт белән тулыландырырга:

«6. Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутатының вәкаләтләре муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары белән, әгәр депутат житди сәбәпләрсез муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы утырышларында алты ай рәттән булмаса, вакытыннан алда туктатыла.»;

7) 68 статьяны тубәндәге эчтәлектәге 68.1 статья белән тулыландырырга:

"68_1 статья. Торак пункт территориясен төзекләндерү қагыйдәләренең эчтәлеге

1. Жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре:

1) гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) биналарның, корылмаларның фасадларының һәм саклагыч конструкцияләренең тышкы күренеше;

3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, карап тоту һәм торғызу, шул исәптән жир эшләре үткәрелгәннән соң;

4) жирлек территориясен яктыртуны оештыру, биналарны, корылмаларны, архитектур яктыртуны кертеп;

5) жирлек территориясен яшелләндерүне оештыру, шул исәптән торак пунктлар чикләрендә урнашкан газоннарны, чәчәк бакчаларын һәм үлән үсемлекләре үскән башка территорияләрне булдыру, карап тоту, торғызу һәм саклау тәртибен;

6) мәгълүматны жирлек территориясендә урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр, элмә такталар урнаштыру;

7) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, хайваннарны йөрту өчен мәйданчыкларны, парковкаларны (машина кую урыннарын), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту;

8) жәяүлеләр коммуникацияләрен оештыру, шул исәптән тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар;

9) күрсәтелгән территория буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итү максатыннан торак пункт территориясен төзекләндерү;

10) жирлек территориясен җыештыру, шул исәптән кышкы чорда;

- 11) янгыр суларын ағызуны оештыру;
  - 12) жир эшләрен башкару тәртибе;
  - 13) биналарның, корылмаларның, жир кишәрлекләренең милекчеләре һәм (яки) башка законлы хужаларның (алар астында жир кишәрлекләре барлыкка килмәгән яки мондый йортлар чикләре буенча төзелгән күпфатирлы йортлардагы милекчеләрдән һәм (яки) башка законлы милекчеләрдән тыш) янәшәдәге территорияләрне қарап тотуда катнашуы;
  - 14) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртипкә ярашлы рәвештә янәшәдәге территорияләр чикләрен билгеләү;
  - 15) жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү;
  - 16) жирлек территориясен тәзекләндерү буенча чарапарны гамәлгә ашыруда гражданнар һәм оешмаларның катнашу тәртибе.»;
- 8) 81 статьясының 7 пунктын түбәндәге эчтәлектәге абзац белән тулыландырырга:

«Россия Федерациясенең милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча ижтимагый хакимият органнары эшчәнлегенең юнәлешләрен билгели торган документлар;»;

- 9) 83 статьясының 2 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарның бер тапкыр түләүләрен керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда, ә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 25_1 статьясының 1 өлешендәге 4, 4_1 һәм 4_3 пунктларында каралган очракларда, гражданнар жыенында хәл ителә.».

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Иске Чүриле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проекты буенча гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм гражданнарның аны тикишерүдә катнашу тәртибен 1 нче күшымта нигезендә расларга.

3. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Иске Чүриле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проекты буенча гавами тыңлаулар үткәру һәм гражданнарның аны тикишерүдә катнашу тәртибен 2 нче күшымта нигезендә расларга.

4. Әлеге каарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга һәм гражданнар күпләп жыела торган урыннарда: Татарстан Республикасы, Арча районы, Иске Чүриле авылы, Яңа урамы, 52 йорт; Татарстан Республикасы, Арча районы, Венета авылы, Үзәк урамы, 13 йорт; Татарстан Республикасы, Арча районы, Ашабаш авылы, Комсомол урамы, 4а йорт; Татарстан Республикасы, Арча районы, Штерә авылы, Совет урамы, 30Б йорт адреслары буенча мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

5. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проектына килгән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркем төзергә:

- 1) Сафиуллин Айдар Харис улы-1 нче Иске Чүриле сайлау округы буенча депутат;

2) Гайнуллин Рамил Ахмәтхан улы-2 нче Иске Чүриле сайлау округы буенча депутат;

3) Хамидуллин Рамиль Сәубән улы – 3 нче Иске Чүриле сайлау округы буенча депутат.

6. Иске Чүриле авыл жирлеге Советы депутатларының уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проектына тәкъдимнәрен һәм төзәтмәләрен эшче төркемгә 2023 елның 16 августына кадәр кертелә дип билгеләргә.

7. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проектына гражданнарның тәкъдимнәре авторның исем-фамилиясе, туган елты, адресы күрсәтелеп, эшче төркемгә ТР, Арча районы, Иске Чүриле авылы, Яңа урамы, 52 йорт адресы буенча язма рәвештә жибәрелә.

8. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проекты буенча гавами тыңлауларны 2023 елның 17 август 16.00 сәгатьтә Иске Чүриле авыл мәдәният йорты бинасында билгеләргә.

9. Эшче төркемгә, Иске Чүриле авыл жирлеге Советы депутатларының төзәтмәләрен һәм уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проектына гражданнарның тәкъдимнәрен өйрәнеп һәм гомумиләштереп, аны 2023 елның 17 сентябренә кадәр Иске Чүриле авыл жирлеге Советы каравына кертергә.

Иске Чүриле авыл жирлеге башлыгы

Р. Т. Һидиятуллин

Арча муниципаль районы
Иске Чүриле авыл жирлеге Советының
18 июль 2023 ел, № 73
карарына 1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге
муниципаль берәмлеге уставы проекты буенча гражданнарның тәкъдимнәрен
исәпкә алу тәртибе

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге уставы проекты буенча тәкъдимнәр язмача төзәтмәләр таблицасы рәвешендә Иске Чүриле авыл жирлеге Советына 422014, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Иске Чүриле авылы, Яңа урамы, 52 йорт адресы буенча кертелә:

№	Пункт, пунктча	Карап проекты тексты	Төзәтмә тексты	Проектның төзәтмә кертелгән тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.А.и.,адресы, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр эш көннәрендә 8.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр гражданнар купләп жыела торган урыннарда һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында кабул ителә.

2. Гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокуки белән катнашу турында гаризалар язма рәвештә яисә почта аша түбәндәгә адрес буенча бирелә: 422014, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Иске Чүриле авылы, Яңа урамы, 52 йорт.

Гаризалар эш көннәрендә 8.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр гавами тыңлаулар үtkәру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре эшче төркем тарафыннан теркәлә һәм Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге Советына һәм башлыгына карау өчен тапшырыла.

Арча муниципаль районы
Иске Чүриле авыл жирлеге Советының
18 июль 2023 ел, № 73
карасына 2 ичке күшүмтә

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге
муниципаль берәмлеге уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру
ТЭРТИБЕ

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге
муниципаль берәмлеге уставы проектын карау буенча гавами тыңлаулар
Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге
муниципаль берәмлеге уставының 22 статьясы нигезендә үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите,
прокуратура органнары, сәяси партияләр, башка ижтимагый берләшмәләр
вәкилләре, белгечләр, кызыксынган затларны чакырып үткәрелергә мөмкин.

3. Гавами тыңлауларда Татарстан Республикасы Арча муниципаль
районы Иске Чүриле авыл жирлегендә яшәүче һәркем катнашырга хокуклы.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланырга 1 сәгать кала
башлана.

5. Гавами тыңлауларда Татарстан Республикасы Арча муниципаль
районы Иске Чүриле авыл жирлеге муниципаль берәмлеге башлыгы яки башлык
урыйбасары рәислек итә.

6. Гавами тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул
утырышта катнашучыларга тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылы,
тыңлауларны үткәрү тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрене исәпкә алу өчен
секретариат җитәкчесе һәм ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар
секретариаты сайланы.

8. Төп доклад белән устав проектын эшләү буенча эшче төркем җитәкчесе
чыгыш ясый.

9. Төп докладтан соң сүз гавами тыңлауларда катнашырга чакырылган
катнашучыларга бирелә.

10. Гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокукуы белән катнашучылар гариза
биру вакытына бәйле рәвештә чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен
чакырыла.

11. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары расланган
регламент нигезендә дәвам итәргә тиеш.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар рәис рөхсәте белән чыгыш
ясаучыларга чыгыш ясаганнан соң сораулар бирергә хокуклы.

13. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына
тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәругә комачауларга хокуклы
түгел.

14. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртипне үтәү гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

15. Гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе бозылган очракта, рәислек итүче аларны тыңлаулар үткәрелә торған бинадан чыгарып жибәрүне таләп итәргә хокуклы.

16. Чыгышлар тәмамланғаннан соң, рәислек итүче гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә гавами тыңлаулар барышында әйтегендә тәкъдимнәрне ачыклай өчен сұз бирә ала.

17. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлық кисәтүләре һәм тәкъдимнәре гавами тыңлаулар беркетмәсендә көртөлә. Гавами тыңлаулар беркетмәсендә житәкчесе һәм секретариат әгъзалары имза сала һәм ул Иске Чүриле авыл жирлеге Советы материалларында саклана.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә гавами тыңлаулар секретариаты тарафынан әзерләнә һәм халықка житкерелергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин итү Иске Чүриле авыл жирлеге Советы тарафынан гамәлгә ашырыла.